

2023-2024 оқу жылына арналған қазақ тілі ұйымдастырылған іс –әрекетінің
циклограммасы
3 жастан бастап)

Қазақ тілі мұғалімі: Курамысова Ж.А

Қазақ тілі ҰІӨ циклограммасы

Қазақ тілі мұғалімі: Құрамысова Ж.А

Қазан I апта

ҰІӨ тақырыбы:		Жыл мезгілдері	
Күні:		Қазан	
ТОП:			Қатысқан балалар саны:
ҰІӨ -нің мақсаты:	• Балаларды төрт жыл мезгілімен таныстыру • Жыл мезгілдеріне қатысты сөздер мен сөйлем үлгілерін үйрету • Сурет және ойын арқылы сөйлеу дағдысын дамыту		
Күтілетін нәтиже:	Біледі: • Жыл мезгілдерін (қыс, көктем, жаз, күз) • Оларға тән құбылыстарды (қар, күн, жаңбыр, жапырақ) Түсінеді: • Жыл мезгілі мен табиғат құбылысы арасындағы байланысты • «Қандай?» сұрағына жауап беру мағынасын Айта алады: • Жыл мезгілін атап, оған сипаттама береді: «Қыста – қар жауады» «Көктемде – гүл өседі» «Жазда – күн ыстық» «Күзде – жапырақ түседі»		
Тілдік мақсат:	Сөздер: • Қыс, көктем, жаз, күз • Қар, күн, жел, жапырақ, гүл • Суық, ыстық, жылы, сары, ақ		

	Сұрақтар: • Бұл қай мезгіл? • Қыста не жауады? • Күз қандай? • Жазда не істейміз? Сөйлеу үлгілері: • Бұл – қыс. Қыста қар жауады. • Көктемде күн жылы. • Жазда біз шомыламыз. • Күзде жапырақ түседі.	
ҰІӨ өтілу барысы		
Жоспарланған уақыт	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
I.Кіріспе бөлім Дұрыс әсерлі көңіл күй орнату,амандасу <i>0-2 минут</i> II.Ұйымдастыру <i>3-5 минут</i>	Мақсаты: Балалардың назарын сабаққа аудару, көңіл-күй орнату, қазақ тілінде амандасуға дағдыландыру. Балалар шеңберге тұрып, амандасу рәсімін орындайды. Амандасу үлгісі (қимылмен): – Сәлеметсіздер ме, балалар! – Қалың қалай? – Көңіл-күйіміз қалай? (жақсы, тамаша) – ҰІӨ ке дайынбыз ба? Амандасу өлеңі: <i>(балалар қимылмен қайталайды)</i> Сәлем, сәлем, балалар, Қуанамын мен бүгін. Жарқыраған күндей боп, Күліп шықты әр күнім!	

	Тақырыппен таныстыру: Тәрбиеші түрлі жыл мезгілдерінің суреттерін көрсетіп, сұрақтар қояды: Көрнекілік: Қыс, көктем, жаз, күз суреттері Сұрақтар: – Балалар, қараңдаршы, бұл не? – Қандай мезгіл? – Қыста не жауады? – Көктемде не өседі? – Күзде не түседі? «Жыл мезгілін тап!» (жылдам көрсету) 1. Тәрбиеші суретті жылдам көрсетеді 2. Балалар жыл мезгілін атайды 3. Сұрақ: «Бұл қай мезгіл?» Балалар жауап береді: – Бұл – қыс – Бұл – жаз – Бұл – күз – Бұл – көктем	
III. Негізгі бөлім Тақырып бойынша жұмыс 12- минут	1-ойын: «Кім көп айтады?» Мақсаты: Балалардың сөздік қорын байыту, жыл мезгілдеріне қатысты сөздерді есте сақтау және қазақша айтуға жаттықтыру. Ойын шарты: 1. Тәрбиеші бір мезгілді атайды, мысалы: «Қыс» 2. Балалар кезекпен сол мезгілге байланысты сөздер айтады: қар, боран, шана, суық, аққала...	

3. Кім көп сөз айтады — сол жеңімпаз!

Тақырыпқа сай сөздер мысалы:

Жыл мезгілі

Сөздер

Қыс	қар, аяз, боран, аққала, суық, шана
Көктем	күн, гүл, жаңбыр, құс, жылы
Жаз	күн, ыстық, шомыламыз, демалыс, балмұздақ
Күз	сары жапырақ, жаңбыр, жел, алма, егін

Қазақша сөйлеу үлгілері:

- Қыста – қар жауады
- Жазда – күн ыстық
- Көктемде – гүл өседі

2-ойын: «Кім тез табады?»

Мақсаты:

Жыл мезгілдерін ажырата білу және оларға байланысты заттар мен құбылыстарды сәйкестендіру.

Құралдар:

- Жыл мезгілдерінің суреттері (көктем, жаз, күз, қыс)
- Оларға тән заттардың немесе табиғат құбылыстарының суреттері: (қар, гүл, алма, күн, жапырақ, шана, т.б.)

Ойын шарты:

1. Тәрбиеші сурет көрсетіп сұрайды:
«Бұл қай мезгілге тән?»

	2. Бала жауап береді: «Бұл – қыс» «Бұл – күз. Себебі бұл – сары жапырақ» Қазақша сөйлеу үлгілері: • Бұл – көктем. Бұл – гүл. • Бұл – жаз. Күн жарқырап тұр. • Бұл – қыс. Қар жауып тұр. Қосымша: Балалар жыл мезгілі жазылған карточканы тез көтеруі немесе жүгіріп барып ілуі керек — қозғалыс қосуға болады.	
IV. ҰІӨ -нің қорытындысы. Рефлексия <i>3-минут</i>	Қорытындылау: Балаларды мадақтау.	

Қазақ тілі ҰІӨ циклограммасы

Қазақ тілі мұғалімі: Курамысова Ж.А

Әдіскер: _____

Қазан II апта

ҰІӨ тақырыбы:		Күз
Күні:		Қазан
ТОП:		Қатысқан балалар саны:
ҰІӨ -нің мақсаты:	• Балаларды күз мезгілімен және оған тән табиғи құбылыстармен таныстыру • Күзге қатысты сөздерді меңгерту және дұрыс айтуға дағдыландыру • «Не?», «Қандай?» сұрақтарына жауап беруге үйрету, сөйлеу белсенділігін арттыру	
Күтілетін нәтиже:	Біледі: • Күз мезгілінің ерекшеліктерін (жапырақ түседі, жаңбыр жауады, егін жиналады) • Күзге тән жеміс-жидектер мен көкөністерді (алма, сәбіз, қарбыз т.б.)	

	Түсінеді: • Күз мезгілінде болатын табиғи өзгерістерді • «Қандай?» деген сұрақтың мағынасын Айта алады: • Қарапайым сөйлемдермен өз ойын жеткізеді: «Күзде жаңбыр жауады» «Алма – дәмді» «Жапырақ – сары» • «Не?» және «Қандай?» сұрақтарына жауап береді
Тілдік мақсат:	Сөздер мен сөз тіркестері: • күз, жапырақ, жаңбыр, алма, сәбіз, егін • сары, суық, дәмді, тәтті, үлкен, кішкентай Сұрақтар: • Бұл не? • Күзде не болады? • Алма қандай? • Күзде не түседі? Сөйлеу үлгілері: • Бұл – алма. • Алма – қызыл. Ол тәтті. • Күзде жел соғады, жаңбыр жауады. • Жапырақтар сары болады.
ҰІӘ өтілу барысы	

<i>Жоспарланған уақыт</i>	<i>Жоспарланған іс-әрекет</i>	<i>Ресурстар</i>
I. Кіріспе бөлім Дұрыс әсерлі көңіл күй орнату, амандасу 0-2 минут II. Ұйымдастыру 3-5 минут	Балаларды амандасуға ынталандыру. - Балалар шеңберге тұрады. - Қолдарын жайып, жылы шыраймен амандасады: «Сәлеметсіздер ме, балалар!» «Қалайсыздар?» «Көңіл-күйіңіз қалай?» - Балалар да қайталап амандасады. Амандасу өлеңі немесе қысқа ойын: - Қысқа сәлемдесу өлеңін немесе «Қол соғу» ойынын қолдануға болады. - Күз туралы суреттерді көрсетеді (жапырақтар, жаңбыр, алма, жел). - Балаларға сұрақтар қояды: «Бұл не?» «Бұл қай мезгілге тән?» «Күзде не болады?» - Балалар жауап береді. Қызығушылық ояту: - Қысқа жаттығу немесе жылдам сұрақ-жауап ойыны ұйымдастыруға болады, мысалы: «Күзде не түседі?» (балалар жауап береді) «Кім күз туралы сөз айтады?» — балалар кезекпен сөз айтады.	
III. Негізгі бөлім Тақырып бойынша жұмыс 12- минут	1-ойын: «Кім көп айтады?» Мақсаты: Балалардың күз мезгіліне байланысты сөздік қорын байыту, қазақ тілінде сөйлету, есте сақтау	

қабілетін дамыту.

Ойын шарты:

1. Тәрбиеші: «Күзде не болады?» деп сұрайды.
2. Балалар кезекпен күзге қатысты сөздерді атайды.
Кім көп сөз атайды — сол жеңімпаз!

Мысал сөздер:

- жапырақ
- жаңбыр
- жел
- алма
- сары
- суық
- егін
- қарбыз
- сәбіз
- көкөніс
- саңырауқұлақ
- күрте

Сөйлем үлгісі:

- Күзде жапырақ сарғаяды.
- Күзде жаңбыр жауады.
- Күзде алма көп болады.

2-ойын: «Кім тез табады?»

Мақсаты:

Күз мезгіліне тән құбылыстар мен заттарды тез тану, сұраққа жауап беру, логикалық ойлау мен

	сөйлеу қабілетін дамыту. Құралдар: - Күзге және басқа мезгілдерге байланысты суреттер (мысалы: күн, қар, алма, шана, жаңбыр, гүл, жапырақ, қарбыз т.б.) Ойын шарты: - Тәрбиеші балаларға әртүрлі суреттер көрсетеді. - Балалар тек күзге қатысты суреттерді тез тауып, атайды. - Әр дұрыс жауап үшін жұлдызша не шапалақ беріледі. Сұрақ үлгілері: - Бұл күзде бола ма? - Күзде не түседі? - Күзде қандай жеміс болады? Дұрыс жауап үлгілері: - Иә, бұл – жапырақ. Күзде жапырақ түседі. - Бұл – алма. Күзде алма болады. Жоқ, шана қыс мезгілінде болады.	
IV. ҰІӘ -нің қорытындысы. Рефлексия 3-минут	Қорытындылау: Балаларды мадақтау.	

Қазақ тілі ҰІӨ циклограммасы

Қазақ тілі мұғалімі: Құрамысова Ж.А

Әдіскер: _____

Қазақ тілі ҰІӨ циклограммасы

Қазақ тілі мұғалімі: Құрамысова Ж.А

Әдіскер: _____

Қазан ІІІ апта бірінші тақырып

ҰІӨ тақырыбы:		Көкөністер	
Күні:		Қазан	
ТОП:			Қатысқан балалар саны:
ҰІӨ -нің мақсаты:	- Балаларды көкөністердің қазақша атауларымен таныстыру және дұрыс айтуға үйрету - Көкөністер туралы сұрақтарға жауап беруге дағдыландыру - Сөздік қорын байытып, қазақ тілінде сөйлеу белсенділігін арттыру		
Күтілетін нәтиже:	Біледі: - Көкөністердің негізгі түрлерін (қызанақ, қырыққабат, сәбіз, қияр) Түсінеді: - Көкөністердің түсін, түрін және негізгі қасиеттерін Айта алады: - Қарапайым сөйлемдер құрастырады: «Бұл қызанақ.» «Қияр жасыл.» «Сәбіз тәтті емес.»		
Тілдік мақсат:	Сөздік қор: - қызанақ, қияр, сәбіз, қырыққабат, пияз, бұрыш - жасыл, қызыл, сары, тәтті, үлкен, кішкентай Сұрақтар: - Бұл не?		

	- Қандай? - Қандай түсі бар? Сөйлем үлгілері: - Бұл — қызанақ. - Қияр — жасыл. - Сәбіз тәтті емес.	
ҰІӘ өтілу барысы		
Жоспарланған уақыт	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
I.Кіріспе бөлім Дұрыс әсерлі көңіл күй орнату,амандасу <i>0-2 минут</i> II.Ұйымдастыру <i>3-5 минут</i>	I.Іс-әрекет: - Балалар шеңберге тұрады. - Тәрбиеші жылы шыраймен амандасады: «Сәлеметсіз бе, балалар!» - Балалар да қайталайды. - Қысқа көңілді өлең немесе сәлемдесу ойынын өткізу. II.Іс-әрекет: - Тәрбиеші «Көкөністер» туралы суреттер көрсетеді: қызанақ, сәбіз, қияр, қырыққабат. - Балаларға сұрақтар қою: «Бұл не?» «Қандай көкөніс?» «Қай түсі бар?» - Балалар жауап береді. - Қысқа дыбыстық жаттығу: көкөністердің атауларын қайталау.	
III. Негізгі бөлім Тақырып бойынша жұмыс <i>12- минут</i>	1.Ойын: «Жалғастыр» Мақсаты: Балалардың көкөністердің атауларын жаттап, есте сақтау қабілетін дамыту, қазақша сөйлеу дағдыларын қалыптастыру.	

Шарты:

- Тәрбиеші бір көкөніс атайды, мысалы: «Қызанақ».
- Келесі бала сол көкөністің соңғы әрпінен басталатын жаңа көкөніс атауын айтады, мысалы: «Қырыққабат».
- Ойын осылай жалғасады.
- Егер бала ойланып қалса немесе жарамсыз сөз айтса, келесі бала жалғастырады.

Мысал:

Тәрбиеші: Қызанақ

Бала 1: Қырыққабат

Бала 2: Тұрпақ (жарамсыз, қайта айтылсын)

Бала 2: Томат

Бала 3: Тұздық (жарамсыз) немесе басқа көкөніс.

2. Ойын: «Кім көкөністі дұрыс атайды?»**Мақсаты:**

Көкөністердің қазақша атауын үйрену және дұрыс айтуға дағдылану.

Шарты:

- Тәрбиеші көкөністердің суретін көрсетеді.
- Балалар қазақша атауын айтады.
- Дұрыс айтқандар мақтау алады.

3. Ойын: «Қай көкөніс жоқ?»**Мақсаты:**

Балалардың көру және есте сақтау қабілеттерін дамыту, көкөністерді тану.

	Шарты: - Тәрбиеші бірнеше көкөніс суретін көрсетеді. - Бірнеше секундтан кейін бір сурет алынып тасталады. - Балалар жоғалған көкөністі айтады.	
IV. ҰІӘ -нің қорытындысы. Рефлексия 3-минут	4.Ойын: «Көкөністерді топтастыр» Мақсаты: Көкөністерді түсіне білу және топтастыра білу дағдыларын дамыту. Шарты: Тәрбиеші әр түрлі көкөніс суреттерін береді. Балалар оларды түсі бойынша (қызыл, жасыл, сары) немесе түрі бойынша (жапырақты, түбірлі) топтастырады.Қорытындылау: Балаларды мадақтау.	

Қазан IV апта

ҰІӘ тақырыбы:		Жеміс-жидектер	
Күні:		Қазан	
ТОП:			Қатысқан балалар саны:
ҰІӘ -нің мақсаты:	- Балалардың жеміс-жидектердің қазақша атауларымен танысуын қамтамасыз ету - Қазақ тілінде жемістердің атын дұрыс айтуға үйрету		

	Жеміс-жидектер туралы сөйлем құрауға ынталандыру	
Күтілетін нәтиже:	Біледі: - Жеміс-жидектердің негізгі түрлерін (алма, банан, апельсин, құлпынай, жүзім) Түсінеді: - Жемістердің ерекшеліктерін (түрі, түсі, дәмі) Айта алады: - Қарапайым сөйлемдермен жемістерді сипаттау: «Бұл алма.» «Банан – сары.» «Құлпынай тәтті»	
Тілдік мақсат:	Сөздік қор: - алма, банан, апельсин, жүзім, құлпынай, қарбыз - сары, қызыл, тәтті, дәмді, үлкен, кішкентай Сөйлемдер: - Бұл – алма. - Жеміс дәмді. - Банан сары. Сұрақтар: - Бұл не? - Жеміс қандай? - Қай жемісті ұнатасың?	
ҰІӨ өтілу барысы		
Жоспарланған уақыт	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
I.Кіріспе бөлім Дұрыс әсерлі көңіл күй орнату,амандасу	Саламатсыздар ма ,балалар? Біздер ауырмай жүру үшін не жейміз? қазақ тіліндегі дыбыстарды таныту және айтылым дағдыларын жетілдіру.	

0-2 минут II. Ұйымдастыру 3-5 минут	Дыбыстық жаттығу: «Жеміс дыбыстары» Мұғалім қазақ тіліндегі жеміс атауларын айтады: — Алма, банан, құлпынай, жүзім, апельсин. Балалар әр сөздегі дыбысты анықтайды: - Мысалы, «алма» сөзіндегі алғашқы дыбыс [а] дыбысы. «банан» сөзіндегі [б] дыбысы. Қайталау: Мұғалім әр дыбысты жеке-жеке айтады, балалар қайталайды. Қызықтыру үшін: - Дыбысты қайталаған кезде қолды немесе басын шайқау, аяқпен соғу сияқты қимылдар қосуға болады. - Немесе дыбыстарды жуан-жіңішке, ұзақ-қысқа етіп айту. Қосымша: - Балаларға қысқа сөздерден кейін сөздерді айтар кезде дұрыс дыбысталуды еске салу. - Мысалы, «Алма» сөзінде «а» дыбысы қалай шығады?	
III. Негізгі бөлім Тақырып бойынша жұмыс 12- минут	1. Ойын: «Айтқанды істе» Мақсаты: Балалардың қазақша жемістердің атауларын білуі мен тыңдалым дағдысын дамыту. Шарты: - Тәрбиеші балаларға қазақша жеміс атын айтады, мысалы: «алма», «құлпынай», «алмұрт» және т.б. - Балалар тез арада сол жемісті көрсетуі немесе оған сәйкес қимыл жасау керек. Мысалы, алма айтылса — қолды жүрекке қояды, құлпынай айтылса — қолдарын алдына	

	созып алақанды ашады. 2.Ойын: «Кім көп айтады?» Мақсаты: Жемістердің атауларын үйрету және сөздік қорды байыту. Шарты: • Тәрбиеші «Жемістер туралы не көп сөз айта аласындар?» деп сұрайды. • Балалар кезекпен жемістердің атауларын айтады. • Кім көбірек және дұрыс айта алса, сол жеңімпаз. Мысал сөздер: алма, банан, апельсин, өрік, құлпынай, алмұрт, қаражидек, жүзім, қарбыз.	
IV. ҰІӘ -нің қорытындысы. Рефлексия <i>3-минут</i>	Ойын: «Жеміс қайда?» Мақсаты: Жемістерді тану және қазақ тілінде сөйлеу дағдыларын дамыту. Шарты: Мұғалім жемістердің суреттерін немесе ойыншықтарын жасырады (мысалы, бөлмеде түрлі жерге). • Балалар «Бұл жеміс қайда?» деп сұрайды. • Тәрбиеші немесе бала жемісті табады да, қазақша атауын айтады. Қорытындылау: Балаларды мадақтау.	